

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 270/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ammatillisen koulutuksen terveystiedon opetuksen vahvistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mia Laihon /kok ym. näin kuuluva kirjallisen kysymyksen KK 270/2019 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien terveystiedon opetuksen vahvistamiseksi ja päihteiden käytön vähentämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ammatillisen koulutuksen tavoite on tukea jokaisen opiskelijan terveyttä ja hyvinvointia koulutuksen aikana, joka on myös osa työelämän edellyttämää osaamista ja toimintakykyä. Työelämässä toimiminen vaatii ammatillisen osaamisen lisäksi hyvää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia ja työkykyä. Tutkinnon perusteissa osana ammatillista osaamista arvioidaan myös opiskelijan oman työkyvyn ylläpitämiseen ja kehittämiseen sekä työhyvinvoinnin edistämiseen liittyviä asioita.

Ammatillisten perustutkintojen yhteisiin tutkinnon osiin kuuluu osaaminen työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisestä. Tavoitteena on, että opiskelija osaa huolehtia terveydestään ja toimintakyvystään sekä arvioida toimintaympäristönsä ja toimintansa turvallisuutta ja terveellisyyttä. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija edistää liikunnan avulla opiskelu- ja työkykyään sekä hyvinvointiaan sekä osaa ehkäistä tapaturmien syntymistä ja antaa ensiapua. Koulutuksen sisällöt tukevat tämän osaamisen saavuttamista koulutuksessa muun muassa terveystiedon opetuksen avulla. Opetushallituksen sivuilta on terveystiedon opetusta koskevia aineistoja ja verkkomateriaaleja koulutuksessa hyödynnettäväksi muun muassa työ- ja toimintakykyyn sekä turvallisuuteen, päihteitä- ja tupakointia koskevaan kasvatukseen ja seksuaaliterveyteen liittyen.

Yhteisten tutkinnon osien valinnaisiin osaamistavoitteisiin on opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmassa mahdollista valita kiinnostuksen ja tarpeen perusteella erilaisia hyvinvointia tukevia opintoja kuten Ammattiosaajan työkykypassin suorittamisen. Ammattiosaajan työkykypassin tavoitteena on varmistaa opiskelijan tiedot, taidot ja motivaatio huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan opiskelun aikana ja sen jälkeen. Tavoite on ymmärtää, että työkyvystä huolehtiminen on osa ammattitaitoa. Työkykypassin sisällöt jakautuvat ammatin työkykyvalmiuksiin, työkykyä edistävään liikuntaan, terveysosaamiseen ja harrastuneisuuteen sekä yhteistyötaitoihin. Opiskelijat voivat hyödyntää Ammattiosaajan työkykypassin mobiiliso-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 270/2019 vp

vellusta myös opiskelun eri toimintaympäristöissä. Työkykypassi on opiskelijan osoitus työnantajalle siitä, että hän hallitsee työkykyyn ja työhyvinvointiin liittyviä asioita ja on kiinnostunut huolehtimaan itsestään. Työkykypassi on ollut käytössä ammatillisissa oppilaitoksissa jo vuodesta 2008 lukien ja se on käytössä suurimmalla osalla ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjistä. Tavoitteena on motivoida ja luoda pysyviä toimintatapoja säännölliseen ja omaehtoiseen toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen myös vapaa-ajalla.

Työkykypassia koskevassa tiedotuksessa sekä opettajien ja liikuntatutorien koulutuksessa opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen yhteistyökumppanina on Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto SAKU ry, jolle opetus- ja kulttuuriministeriö on osoittanut rahoitusta tiedotus-, koulutus- ja koordinoitavuuteen.

Liikkuva koulu –ärkihankkeen Liikkuva opiskelu –ohjelmaan osallistuu myös ammatillisen koulutuksen järjestäjiä. Liikkuva koulu -toiminnan laajentaminen toisen asteen oppilaitoksiin alkoi 50 pilottihankkeella vuonna 2017. Pilotissa on vuosina 2017–2019 mukana 127 oppilaitosta, joissa on yhteensä 95 000 opiskelijaa. Vuoden 2019 talousarvioesityksessä päätettiin 2,8 miljoo-
nan euron rahoituksesta valtion budjettivaroista Liikkuva koulu -ohjelman laajentamiseksi toisen asteen opiskelijat kattavaksi Liikkuva opiskelu -ohjelmaksi. Liikkuva opiskelu -ohjelma kuuluu Antti Rinteen hallitusohjelman Liikkuva Suomi -ohjelmaan, jonka tavoitteena on liikunnallisen kokonaisaktiivisuuden nousu kaikissa ryhmissä. Liikkuva Suomi -ohjelmassa vahvistetaan sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta liikunnassa. Hankkeen tavoitteena oli lisätä opiskelijoiden fyysisistä aktiivisuutta ja opiskelukykyä kehittämällä aktiivista toimintakulttuuria koulutuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää kehittämisavustusta Liikkuva opiskelu -toiminnan tueksi toisen asteen koulutuksen järjestäjille lukuvuodelle 2020–2021.

Ammatilliseen koulutukseen valmentavissa koulutuksissa on myös terveystietoa koskevia sisältöjä, joilla tuetaan opiskelijoiden hyvinvointia ja terveitä elämäntapoja ja –hallintaa. Koulutuksessa on mahdollisuus paneutua yksilöllisesti niihin tekijöihin, jotka vaikuttavat yksilön vapaa-ajan ja työelämän kannalta merkityksellisiin valintoihin ja riskitekijöihin. Koulutusten yhteisöllisillä toimintatavoilla voidaan ennaltaehkäistä ja tukea opiskelijoiden kuntoutumista.

Opiskelu- ja terveydenhuollon palvelut yhteisöllisenä ja tarvittaessa yksilöllisinä palveluina tukevat opiskelijoiden hyvinvointia ja sen edistämistä. Ammatillisen koulutuksen koko henkilöstön tehtävänä on tukea yhteisöllisen opiskelu- ja terveydenhuollon toteutumista opiskelijoiden arjessa. Tätä tukevat tarvittaessa kuraattorien ja psykologien palvelut. Myös opiskelijaterveydenhuollon kuten lääkärin ja terveydenhoitajien merkitys on tärkeä opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tukena.

Ammatillisen koulutuksen sisällöt ja toimintatavat tukevat laaja-alaisesti opiskelijoiden osaamista terveyteen liittyvistä kysymyksistä. Tavoitteiden kytkeytyminen työelämässä tarvittavaan ammattitaitoon antaa hyvät edellytykset vaikuttavaan terveyttä koskevan osaamisen omaksumiseen.

Helsingissä 19.11.2019

Opetusministeri Li Andersson